

## **Микола Вороний – публіцист, театрознавець, перекладач.**

(1871–1938 рр.)

(До 140-річчя з дня народження)

*На матеріалах фонду відділу україніки.*

Микола Вороний являв собою приклад хорошого поета, - поета радості, а не смутку, поета віри в людину, в свій народ. Його поезія була напрочуд мелодійною і милозвучною. Поезія М. Вороного утверджує одвічне прагнення людини до істини, краси, світла. Один з критиків творчості Вороного досить правдиво каже : Вороний – поет ясної краси, прозорої, як вода лісових озер. Ні багатство прекрасних символів, ні витончена грація його блискучого вірша, ні артистичне сполучення слів, що часом звучить як справжня музика, – ніколи не затемнюють зміст його поезії. Щоб з'єднати це все в один повний акорд, треба бути неабияким майстром. Крім того, був хорошим публіцистом, до золотого фонду українського мистецтвознавства ввійшли його праці : "Театральне мистецтво і український театр", "Режисер", "Сергій Васильківський" та ін. Прекрасний перекладач, він не просто перекладав, а вживався в духовний світ іншомовного автора, прагнув досягнути історію його народу, культуру, побут, звичаї і самобутність авторської манери і це йому вдавалося. Духовна спорідненість перекладача з автором оригіналу це єдина можлива умова при творенні перекладу.

### **Публікації Миколи Вороного (статті, огляди, замітки).**

1. Анекдот з життя Т. Шевченка / М. Вороний // Зоря. – 1894. – Чис. 5. – С. 117. – Записки, вістки і замітки
2. В мистецькій куточку : гостина у арт.- мал. Олени Кульчицької (початкові враження) / Микола Вороний // Світ. – 1926. – Чис. 9. – С. 3–5 : портр., іл.
3. В робітні артиста : (гостина у арт.-мал. Олексі Новаківського) / Микола Вороний // Світ. – 1926. – Чис. 1. – С. 3–5 : іл.  
Про становлення індивідуального стилю та творчої манери митця.
4. В справі премійованої драми «Мужичка» : відповідь на лист д. Ванченка-Писанцького / Микола Вороний // Зоря. – 1895. – Чис. 12. – С. 239. – Лист К. Ванченка розміщено у Чис. 7. – С. 137.
5. Василь М. Білозерський : [стаття] / Микола Вороний // Зоря. – 1897. – Чис. 3. – С. 59–60.  
Білозерський Василь (1825–1899 рр.) – укр. громад. діяч, журналіст, учений та педагог. Його життя і діяльність.
6. Вистава картин українських художників у Києві / Микола Вороний // Ілюстрована Україна. – 1913. – Чис. 19–20. – С. 2–4 : іл.  
Зазначено, що експоновані твори Ф. Кричевського, П. Холодного, Ф. Красицького та інших засвідчили помітний поступ у розвитку українського малярства.
7. [Вій, комедія М. Кропивницького] / Микола Вороний // Зоря. – 1897. – Чис. 7. – С. 137–138.– (Оповідки і критичні замітки).  
Про переробку твору М. Гоголя «Вій», яку здійснив М. Кропивницький.
8. Вісти з Росії : [стаття] // Житє і слово. – 1896. – Т. 5. – С. 391–397; С. 469–473.
9. Дрібні факти з життя Т. Шевченка / Микола Вороний // Зоря. – 1897. – Чис. 5. – С. 96–97.  
Про перебування Т. Шевченка на Україні, а саме в с. Потоках (Київщина) ще перед засланням (1845 р.), і в с. Качанівці (Чернігівщина) після виходу на волю в 1859 р.
10. З мистецької виставки : (враження і замітки) / Ното [Вороний М.] // Літературно-науковий вістник. – Львів, 1922. – Т. LXXVII, кн. II. – С. 76–92.  
Про участь О. Новаківського, П. Холодного, М. Бутовича, В. Січинського, Л. Геца, О. Кульчицької в Українській мистецькій виставці у Львові, що відкрилася 4 червня 1922 р. у залах музею НТШ.
11. З споминок про М. Костомарова / Микола Вороний // Зоря. – 1895. – Чис. 16. – С. 313–314.
12. З чернігівських свят : [1000-літній ювілей міста і XIV археологічний з'їзд ] / Микола Вороний // Літературно-науковий вістник. – Київ, 1908. – Т. XLIV. – С. 178–186.

13. Записка Головного Начальника «Управління по деламъ печати» про Т.Г. Шевченка / Микола Вороний // Зоря. – 1897. – Чис. 5. – С. 95–96.
14. Згадка про Т. Шевченка / Микола Вороний // Зоря. – 1894. – Чис. 5. – С. 110.
15. Іван Франко : (вражіння і спомини) / Микола Вороний // Українська трибуна. – 1921. – 3 черв. (чис. 24). – С. 2–3.
16. [Іван Шостаківський] : посмертні оповістки / Микола Вороний // Зоря. – 1895. – Чис. 22. – С. 440. – Молодий артист української трупи М. Кропивницького.
17. L'altissimo poeta : в роковини Данте, 1321 13 / IX 1921 / Микола Вороний // Українська трибуна. – 1921. – 16 верес. (чис. 111). – С. 3. – (Літературні новини).
18. Літературні силуетки і зигзаги : Уляна Кравченко / Микола Вороний // Українська трибуна. – 1921. – 8 лип. (чис. 53). – С. 3. – Літературні новини.
19. Марко Л. Кропивницький : [стаття] / Микола Вороний // Зоря. – 1897. – Чис. 1. – С. 14 : портр. М. Л. Кропивницького.  
До 25-ліття артистичної діяльності Марка Л. Кропивницького.
20. Митуса : [стаття] / Микола Вороний // Українська трибуна. – 24 лют. (чис. 43). – С. 2–3.  
«Митуса» : періодичний журнал, який започаткували молоді митці, об'єднані певною ідеологією.  
Подана характеристика журналу (форма, зміст, стиль).
21. Настя Переверзева / Микола Вороний // Зоря. – 1895. – Чис. 9. – С. 179–180. – Повідомлення про українську артистку, що померла у Москві.
22. Наші артисти в сценах : [пояснення до репродукцій з фотографій укр. артистів у типових ролях їх амплуа : М. Заньковецька, Г. Карпинська-Затиркевич, М. Кропивницький, П. Саксаганський, М. Садовський, І. Карпенко-Карий] / Микола Вороний // Зоря. – 1896. – Чис. 23. – С. 458–459 : фотографії артистів.
23. Нові твори драматичні / Микола Вороний // Зоря. – 1895. – Чис. 4. – С. 76–78 ; С. 116–117 ; Ч. 7. – С. 137–138.  
Реценія на вистави трьох українських труп : В. Захаренка, Г. Деркача та Карого-Саксаганського, що давали вистави в Ростові на Дону.
24. Пантелеймон Куліш : [некролог] / Микола Вороний // Зоря. – 1897. – Чис. 4. – С. 78–80.
25. Перед Брамою Вічності : [стаття] / Микола Вороний // Українська трибуна. – 1922. – 18 (5) січ. (чис. 14). – С. 2–3 ; 20 (7) січ. (чис. 16). – С. 2–3 ; 24 (11) січ. (чис. 19). – С. 2–3.  
Розглядається проблема боротьби зі старістю і смертю, а також закони творчої еволюції природи. Власне цій теорії присвячується твір англійського письменника Бернарда Шоу
26. Портрети Митрополита Андрея / Микола Вороний // Богословія. – 1926. – Т. IV, кн. I–II. – С. 198–205.  
Подано характеристику мистецьких робіт (портретів) художників : М. Сосенка, І. Труша, О. Новаківського.
27. Проблема портрета : [стаття] / Ното [Вороний М.] // Літературно-науковий вістник. – 1926. – Т. LXXXIX, кн. IV. – С. 323–335 ; Т. XC, кн. V. – С. 37–52.  
До історії мистецтва портрета, особливості форми, композиції.
28. Режисер : I. Характер діяльності режисера / Микола Вороний // Аматорський театр. – 1925. – Чис. 2. – С. 40–44.  
Про обов'язки режисера як організатора, майстра і творця.
29. Режисер : II. Підготовча праця режисера / Микола Вороний // Аматорський театр. – 1925. – Чис. 3. – С. 70–82.  
Методичні поради режисерові-початківцю щодо організації роботи.
30. Режисер : III. Праця режисера з акторами / Микола Вороний // Аматорський театр. – 1925. – Чис. 4. – С. 104–114.  
Висвітлено окремі аспекти роботи режисера : співпрацю з актором, періодичність репетицій, технічний бік їх проведення.

31. Сергій Васильківський : [артист-маляр] / Микола Вороний // Літературно-науковий вістник. – Львів, 1903. – Т. XXII, кн. IV–VI. – С. 19–25.  
Про життєвий і творчий шлях відомого українського художника.
32. Театральне мистецтво і український театр : (думки і уваги) / Ното [Вороний М.] // Літературно-науковий вістник. – Київ, 1912. – Т. LVIII, кн. VI. – С. 545–559 ; Т. LIX, кн. VII–VIII. – С. 105–137 ; LX, кн. X. – С. 133–151 ; Т. LX, кн. XI. – С. 286–301.
33. Український театр в Києві : (вражіння та уваги) / Микола Вороний // Дзвін. – Київ, 1914. – №3. – С.282–289 ; № 4. – С. 364–371 ; №6. – С. 555–567.
34. Український театр під час революції / Микола Вороний // Українська трибуна. – 1921. – 29 лип. (чис. 71). – С. 2–3 ; 31 лип. (чис. 73). – С. 2–3.
35. Шевченкові роковини в Катеринодарі / Микола Вороний // Зоря. – 1895. – Чис. 8. – С.158. – Записки, вістки і замітки.  
Про святкування роковин Т. Шевченка, а також про виступи промовців які дали оцінку творчості поета.

### Переклади.

36. Гоголь М. Жєнщина й малярство : (урибок з опов. «Жєнщина») / Микола Гоголь ; пер. М. В – ний [Микола Вороний] // Світ. – 1926. – Чис. 1. – С. 12–13.
37. К. Р. Голуби-переможці : байка / К. Р. ; пер. М. В–ний [Микола Вороний] // Літературно-науковий вістник. – У Львові, 1901. – Т. XV, ч. I. – С. 118. – Із російських поетів.
38. [Козлов І.]. Коли-б я знав... / З Козлова ; [пер.] Микола Вороний // Зоря. – 1895. – Чис. 22. – С. 432.
39. Пушкін О. Моцарт і Салєрі : драматичні сцени / О. С. Пушкін ; на українсько-руську мову пер. Микола Вороний // Зоря. – 1895. – Чис. 24. – С. 469–471.
40. Старицький М. Облога Буши : історична повість з часів Хмельнищини / написав Михайло Старицький ; [пер. VIII. розділу і редакція слїдуючих Миколи Вороного] // Зоря. – 1895. – Чис. 17. – С.327–330 ; Чис. 18. – С. 349–352 ; Чис. 19. – С. 366–369.
41. Гайне Г. В альбум одної пані (In das Album einer Dame) / із поезій Г. Гайне ; з нім. пер. Микола Вороний // Літературно-науковий вістник. – Львів, 1904. – Т. XXVII, ч. I. – С. 312.
42. Гайне Г. Із поезій : Сьвітова річ (Weltlauf) ; Розумні зорі (Kluge Sterne) ; Зустріч (Wiedersehen) ; Добра пора (Guter Rath) / Г. Гайне ; з нім. пер. Микола Вороний // Літературно-науковий вістник. – У Львові, 1904. – Т. XXVII, ч. I. – С. 311–312.
43. Гайне Г. Пересторога / Г. Гайне ; [з нім.] пер. Микола Вороний // Літературно-науковий вістник. – Львів, 1911. – Т. LIV, кн. V. – С. 361.
44. [Свенціцький В.]. Варшавянка : [пісня-гїмн] / [Вацлав Свенціцький] ; [ пер. Микола Вороний] // Робітничі пісні. – Львів : Накл. Івана Квасниці, 1924. – С. 20–21. – (Українська соціалістична б-ка ; ч. 1).
45. Верлен П. Великий чорний сон / Поль Верлен (Paul Verlaine "Sagesse") ; з франц. пер. Микола Вороний // Літературно-науковий вістник. – Львів, 1922. – Т. LXXIV, кн. II. – С. 124.
46. Верлен П. "За вікном ніби в рамі картини..." / Поль Верлен ; з франц. пер. Микола Вороний // Літературно-науковий вістник. – Київ, 1917. – Т. LXVIII, кн. V–VI. – С. 286.
47. Мореас Ж. Ноктюрн / Жан Мореас (Jean Moreas) ; з франц. пер. Микола Вороний // Літературно-науковий вістник. – Львів, 1922. – Т. LXXVI, кн. I. – С. 63.
48. [Потьє Е.]. Інтернаціонал : [пісня-гїмн] / [Ежен Потьє] ; пер. Микола Вороний // Робітничі пісні. – Львів : Накл. Івана Квасниці, 1924. – С. 10–11. – (Українська соціалістична б-ка ; ч. 1).
49. Рїшпен Ж. "Я вхід замкнув..." / Жан Рїшпен ; з франц. пер. Микола Вороний // Літературно-науковий вістник. – Київ, 1917. – Т. LXVIII, кн. V–VI. – С. 285.

50. Роден А. З діяльогів про мистецтво / Август Роден ; пер. М. В-ний [Микола Вороний] // Світ. – 1926. – Чис. 1. – С. 5.
51. [Руже де Ліль]. Марсилеза : [пісня-гімн] / [Руже де Ліль] ; пер. Микола Вороний // Робітничі пісні. – Львів : Накл. Івана Квасниці, 1924. – С. 4–5. – (Українська соціалістична б-ка ; ч. 1).

### **Літературно – критичні статті про життя і творчість поета.**

52. Білецький Л. Микола Вороний – перший свідомий поет форми / Л. Білецький // Українська трибуна. – 8 лют. (чис. 31). – С. 2–3.
53. [Білецький Л.]. Нариси з нової української літератури / [Білецький Л.] // Ілюстрований народній календар тов-ва “Просвіта” на звичайний рік 1922. – У Львові, 1921. – С. 106–123. – Автора зазначено у змісті.  
С. 122: Згадка про М. Вороного – поета краси, поета чарівної форми ліричного твору.
54. В. С. Великий актор / В. С. // Наші дні. – 1943. – лют. (чис. 2). – С. 3.  
Згадка про М. Вороного як театрала та його портрет.
55. В. Я. Переклади М. Вороного / В. Я. // Українська трибуна. – 1922. – 5 лют. (чис. 29). – С. 3–4.
56. Г. М. Микола Вороний / Г. М. // Театральне мистецтво. – 1923. – Р. II, вип. I. – С. 75–76.  
Відомості з біографії засновника першої у Галичині “Української драматичної школи”.
57. Горжені А. Літературні малпування / А. Горжені // Українська трибуна. – 1921. – 11 листоп. (чис.158). – С. 3. – Літературні новини.  
Згадка про М. Вороного.
58. Дорошенко В. Борці за красу і волю / Вол. Дорошенко // Літературно-науковий вістник. – Львів, 1922. – Т. LXXVI, кн. I. – С. 64–71.  
С. 67–69 : Згадка про М. Вороного і його поетичну творчість.
59. Зайцев П. М. Вороний / Пав. Зайцев // Українська трибуна. – 1922. – 5 лют. (чис. 29). – С. 3. – З приводу п'ятидесятиліття його життя.
60. Кошиць О. Микола Вороний в музиці / Ол. Кошиць // Українська трибуна. – 1922. – 5 лют. (чис. 29). – С. 3. – З приводу п'ятидесятиліття його життя.
61. [Кузьменко В.] Микола Вороний : [стаття] / В. І. Кузьменко // Гроно нездоланих співців : літературні портрети українських письменників ХХ ст., твори яких увійшли до оновлених шкільних програм : навч. посіб. для вчителів і учнів ст. кл. середн. шкіл / упоряд. В. І. Кузьменко. – Київ : Укр. письменник, 1997. – С. 16–27. – Автора зазначено в змісті.
62. Микола Кіндратович Вороний. Род. 1871 р.: [стаття] // Українська муза : поетична антологія / під ред. Олекси Коваленка. – Київ, 1908. – Вип. 9. – С. 834–838 : портр.  
Про життя і творчість Вороного як поета, публіциста, театрального діяча.
63. Микола Вороний. (б.ХІІ.1871–7.VІ.1938) : [про життя і творчість поета] // Українське слово : хрестоматія укр. літ-ри та літературної критики ХХ століття : у 4 кн./ упорядкув., фахове редагування та бібліогр. довідки проф. Василя Яременка. – [2-ге вид., змінене, доопрац., допов.]. – Київ : Аконіт, 2001. – Кн. 1. – С. 399–400 : портр.
64. Ніковський А. Українська література в 1912 році / Ан. Ніковський // Літературно-науковий вістник. – Київ, 1913. – Т. LXI, кн. I. – С. 170–183.  
С. 180–181 : Згадка про М. Вороного.
65. П.П. М. Вороний і театр / П.П. // Українська трибуна. – 1922. – 5 лют. (чис. 29). – С. 3.
66. Пачовський Т. Українські поети про Котляревського / Теоктист Пачовський // Життя і знання. – 1938. – Чис. 11 (134). – С. 315–316.  
Про вірш М. Вороного “На свято відкриття пам'ятника Іванові Котляревському.”
67. Романюк М. Вороний Микола Кіндратович : український поет, журналіст, редактор, театрознавець, перекладач / Мирослав Романюк // Оратаї журналістської ниви : українські редактори, видавці, публіцисти : у 2 кн. / Мирослав Романюк. – Львів, 2004. – Кн. 2. – С. 26–30. – Бібліогр.: с.30–32.

68. Русова С. Микола Вороний : [стаття] / С. Русова // Літературно-науковий вістник. – Київ, 1918. – Т. LXXII, кн. X–XI. – С. 28–30.  
Про літературну та театральну діяльність поета.
69. Саліковський О. Поет лавреат : [Микола Вороний.] / Ол. Саліковський // Українська трибуна. – 1922. – 5 лют. (чис. 29). – С. 3. – З приводу п'ятидесятиліття його життя.
70. [Струтинський М.]. Микола Вороний / М.С. // Письмо з Просвіти. – 1922. – Чис. 9-10. – С. 75–76.  
З нагоди святкування у Варшаві 50-ліття українського письменника, знавця театального мистецтва. Огляд життя і літературного доробку.
71. Сирота Л. Літературна група «Митуса» : (до висвітлення життєвого і творчого шляху її представників) / Лілія Сирота // Рукописна україніка у фондах Львівської наукової бібліотеки ім. В. Стефаніка НАН України та проблеми створення інформаційного банку даних : матеріали міжнар. наук.-практ. конф. [Львів] 20–21 верес. 1996 року / упорядкув., заг. ред. текстів, доп. покажч. М. М. Трегуб. – Львів, 1999. – С. 263–275.  
С. 270–271 : Згадка про М. Вороного.

Упоряд. : К. Костишина, О. Герєга.